

Εξέταση στα «Μαθηματική Προτυποποίηση»,
Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών
2 Σεπτεμβρίου 2014, Διάρκεια: 3h

Διδάσκοντες: Α. Χαραλαμπόπουλος, Ι. Καραφύλλης

Θέμα 1^ο: Να ελαχιστοποιήσετε το συναρτησιακό $J(y) = \int_0^1 (2y^2(t) - y(t)\dot{y}(t) + \dot{y}^2(t)) dt$ με περιορισμούς $y(0) = 0$, $y(1) = 1$. (ΜΟΝΑΔΕΣ 1).

Θέμα 2^ο: Να δώσετε το μοντέλο Lotka-Volterra για ένα κλειστό οικοσύστημα με τρεις πληθυσμούς, στο οποίο ισχύει η ακόλουθη τροφική αλυσίδα: το είδος 1 τρέφεται αποκλειστικά από το είδος 3, το είδος 2 τρέφεται αποκλειστικά από το είδος 3 και το είδος 3 τρέφεται από ένα σταθερό φυσικό πόρο του οικοσυστήματος. (ΜΟΝΑΔΕΣ 1).

Θέμα 3^ο: Έστω η διαφορική εξίσωση $\ddot{y}(t) + y(t) + \varepsilon y^5(t) = 0$, όπου $\varepsilon > 0$ είναι μία σταθερά με $\varepsilon \ll 1$. (α) Να δείξετε ότι η συνάρτηση $H(t) = \frac{1}{2}\dot{y}^2(t) + \frac{1}{2}y^2(t) + \frac{\varepsilon}{6}y^6(t)$ είναι σταθερή (αναλλοίωτη). (β) Να δώσετε τη προσέγγιση 1^{ης} τάξεως της λύσης με αρχική συνθήκη $y(0) = 1$, $\dot{y}(0) = 0$ με τη μέθοδο Poincare-Lindstedt (χρησιμοποιήστε τον τύπο $\cos^5(x) = \frac{1}{16}\cos(5x) + \frac{5}{16}\cos(3x) + \frac{5}{8}\cos(x)$). (ΜΟΝΑΔΕΣ 3).

Θέμα 4^ο: Να προσδιορίσετε τη σχέση διασποράς υδάτινων διαδιδόμενων επιφανειακών κυμάτων $\eta(x, t)$ κατά τη διεύθυνση $-x$, στην επιφάνεια ποταμού βάθους b ($-b < z \leq 0$). Υπενθυμίζεται ότι η θεωρία προβλέπει την ύπαρξη μιας συνάρτησης δυναμικού $\Phi(x, z, t)$, που ικανοποιεί το πρόβλημα

$$\Delta\Phi = 0, \quad -\infty < x < +\infty, \quad -b < z < 0, \quad t \in \mathbb{R}$$

$$\frac{\partial\Phi}{\partial y}(x, -b, t) = 0, \quad -\infty < x < +\infty, \quad t \in \mathbb{R}$$

και διαμέσου της οποίας υπολογίζεται η ταχύτητα του ρευστού ($v = \nabla\Phi$) καθώς επίσης η μορφή των επιφανειακών κυμάτων από τις συνοριακές συνθήκες

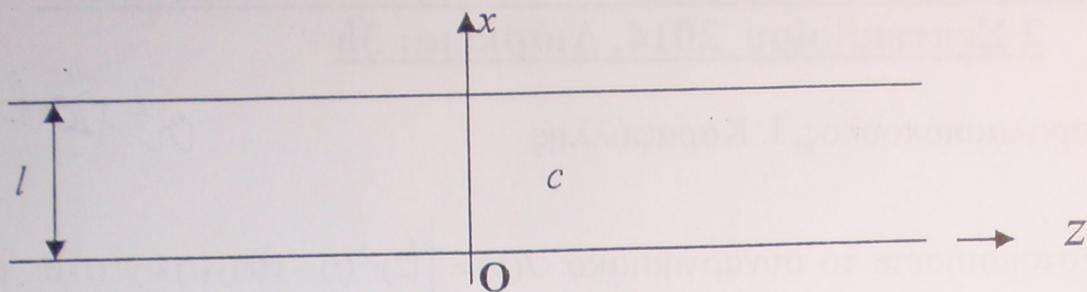
$$\frac{\partial\Phi}{\partial t} + g\eta = 0, \quad z = 0$$

$$\frac{\partial\Phi}{\partial z} = \frac{\partial\eta}{\partial t}, \quad z = 0.$$

(g είναι η επιτάχυνση της βαρύτητας).

Η υπόθεση διαδιδόμενων κυμάτων επιβάλει την επιλογή $\Phi(x, z, t) = e^{i(kx - \omega t)} Z(z)$. (ΜΟΝΑΔΕΣ 2.5).

Θέμα 5^ο: Έστω ο κυματοδηγός ηχητικών κυμάτων που εικονίζεται στο παρακάτω σχήμα

όπου c η ταχύτητα διάδοσης των ηχητικών κυμάτων και ρ η πυκνότητα του ρευστού στην περιοχή του κυματοδηγού. Υποθέτουμε ανεξαρτησία των υπεισερχομένων μεγεθών από τη μεταβλητή y . Η θεωρία εξασφαλίζει την ύπαρξη της βαθμωτής συνάρτησης δυναμικού $\Phi(x, z, t) = A(x)e^{i(kz-\omega t)}$ που επιλύει την

κυματική εξίσωση $\Delta\Phi(x, z, t) = c^{-2} \frac{\partial^2}{\partial t^2} \Phi(x, z, t)$ και χρησιμοποιείται στην αναπαράσταση της ταχύτητας και της πίεσης του ρευστού ως $\mathbf{v} = \nabla\Phi$ και $p = -\rho \frac{\partial}{\partial t} \Phi$ αντίστοιχα. Να προσδιορίσετε τους ρυθμούς διάδοσης (αρμονικών ως

προς το χρόνο) επιπέδων ηχητικών κυμάτων κατά την κατεύθυνση z , εάν

a) Το οριζόντιο πέτασμα $x = 0$ είναι ελεύθερο πίεσης ($p(0, z, t) = 0$)

β) Το πέτασμα $x = l$ είναι ακινητοποιημένο ($v_x(l, z, t) = 0$).

(ΜΟΝΑΔΕΣ 2.5).

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!